På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt den af Tribunal administratif de Paris ved dom af 17. juni 1980, for ret:

Gennemgangen af det stillede spørgsmål har intet frembragt, som kan rejse tvivl om gyldigheden af artikel 2, stk. 1, i Kommissionens forordning nr. 1608/74 af 26. juni 1974.

Pescatore Mackenzie Stuart Koopmans O'Keeffe Bosco

Touffait Due Everling Chloros

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. maj 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

P. Pescatore
Formand for anden afdeling
Fungerende præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 9. APRIL 1981 [1]

Høje Domstol.

Firmaerne Debayser, Sucre-Union og Jean Lion anlagde i januar og februar 1977 sag ved Domstolen mod Kommissionen med påstand om erstatning for det tab, som var opstået ved Kommissionens — efter deres mening retsstridige — undladelse eller nægtelse af at anvende billighedsklausulen i artikel 1 i Kommissionens forordning nr. 1608/74 af 26. juni 1974 om særlige bestemmelser for monetære udligningsbeløb (EFT L 170 af 27. 6. 1974, s. 38) på de sukkerudførsler, som blev foretaget på grundlag

1 — Oversat fra tysk.

af kontrakter, der var endeligt indgået efter den 15. marts 1976.

Ved dom af 2. marts 1978 (Sml. 1978, s. 553) afviste Domstolen disse sager.

De samme firmaer lagde derefter i maj 1978 sag an ved Tribunal administratif de Paris i anledning af, at Fonds d'Intervention et de Régularisation du Marché du Sucre (FIRS) stiltiende havde afslået deres ansøgning om tilbagebetaling af forhøjelserne af de monetære udligningsbeløb, som siden den 23. juli 1976 var blevet anvendt på sukker, som de i henhold til kontrakter, der var endeligt indgået *efter* den 15. marts 1976 — det tidspunkt, da den franske regering havde besluttet, at lade franken flyde uden for »slangen« — og som var blevet opfyldt efter den 25. juli 1976, havde udført fra Frankrig til tredjelande.

Denne ret forelagde ved dom af 17. juni 1980 Domstolen det spørgsmål, om artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1608/74, som begrænser anvendelsen af billighedsklausulen i artikel 1, til indførsler og udførsler, »der foretages i medfør af kontrakter, der er endeligt indgået *før* den [pågældende] monetære foranstaltning«, er gyldig.

Dette spørgsmål var allerede blevet opkastet i de ovennævnte forenede sager 12, 18 og 21/77. Domstolen indskrænkede sig i sin dom af 2. marts 1978 til at afvise sagerne, hvorved den bl.a. fremhævede, at forordning nr. 1608/74 »tillægger medlemsstaterne en skønsmargen med henblik på vurderingen af billighedsklausulens anvendelse i det enkelte tilfælde, herunder af de omstændigheder, der kan retfærdiggøre, at den i forordningens artikel 1 hjemlede fritagelse ydes eller nægtes« (Sml. 1978, s. 568).

For ikke at tage utilbørligt meget af Deres tid tillader jeg mig først at henvise til det suplerende forslag til afgørelse, som generaladvokat Mayras fremsatte den 1. februar 1978 (Sml. 1978, s. 577), efter at Domstolen den 1. juli 1977 havde besluttet at udsætte afgørelsen vedrørende den af Kommissionen rejste formalitetsindsigelse indtil den endelige dom.

Som De ved, har han deri taget stilling til spørgsmålet, hvorledes Kommissionens skøn ved udarbejdelsen af overgangsbestemmelserne er beskaffent, og han er især kommet ind på problemet, om der kan være tale om, at forordning nr. 1608/74 er retsstridig, når henses til de af sagsøgerne fremførte klagepunkter, nemlig overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling og tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. De resultater, som han i denne forbindelse kom til — de var negative for sagsøgerne — forekommer mig fuldt ud overbevisende. Derfor kræver den i det væsentlige uforandrede søgsmålsgrund i den foreliggende sag efter min mening ikke nogen fornyet behandling af disse synspunkter, der er fremført vedrørende spørgsmålet om gyldigheden af forordning nr. 1608/74.

Det eneste i nogen grad nye argument fra sagsøgerne i hovedsagen udledes af den mulighed, der senere blev skabt ved Kommissionens forordning nr. 243/78 af 1. februar 1978, for at fastsætte de monetære udligningsbeløb forud, hvis restitutionen ligeledes er forudfastsat i eksportlicensen, fordi »det monetære udligningsbeløb ikke altid [svarer] til de

valutaforhold, der gør sig gældende ved indgåelsen af handelsaftaler«.

Da denne forordning først trådte i kraft den 3. april 1978 og ikke har tilbagevirkende gyldighed slutter sagsøgerne, at for tiden før dens offentliggørelse er artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1608/74 for så vidt retsstridig, som den ikke på den af dem ønskede måde er blevet anvendt på dem.

Selv hvis forhøjelsen af de monetære udligningsbeløb skabte en ny økonomisk situation, som krævede en tilsvarende ændring af retsforskrifterne, så følger det dog ikke deraf, at disse ændrede økonomiske forhold nødvendigvis medførte en forpligtelse for Kommissionen til at ændre anvendelsen af billighedsklausulen på den af sagsøgerne i hovedsagen ønskede måde.

I modsætning til det af sagsøgerne anførte kan situationen heller ikke sammenlignes med det tilfælde, at en ny forordning ved sin umiddelbare anvendelse indvirker umiddelbart på de under den tidligere ordnings gyldighedsperiode stiftede retsforhold.

Generaladvokat Mayras har i sit ovennævnte forslag til afgørelse af 1. februar 1978 ganske vist indrømmet, at det ud fra hensigtsmæssigheds betragtninger forekommer meget ønskværdigt at ændre forordning nr. 1608/74; han fastslog dog, at Kommissionen ikke havde været bundet i denne henseende (Sml. 1978, s. 577, 578), og tilføjede:

»Den 'respekt for gamle kontrakter', som sagsøgerne påberåber sig, ville under de nærværende omstændigheder være ensbetydende med at give de afsluttede kontrakter en garanti, som svarer til den, der normalt gives dem ved forudfastsættelse af de monetære udligningsbeløb. En sådan forudfastsættelse er imidlertid ikke mulig på fællesskabsrettens nuværende trin, og dette er i sig selv en advarsel for de handlende.

Omvendt kunne det i øvrigt tænkes, at en forudfastsættelse af disse beløb uden visse sikkerhedsforanstaltninger ville blive ledsaget af stærke spekulationer på bekostning af Fællesskabets budget . . .« (Sml. 1978, s. 583)

Den overbevisning, som sagsøgerne har anført, at de har handlet i, nemlig at gyldighedsområdet for billighedsklausulen i betragtning af dens målsætning skulle have været udvidet for også at omfatte de umådeholdne forhøjelser af de monetære udligningsbeløb, som muligvis blev forhøjet på grund af den franske francs udtræden af »valutaslangen«, kan ikke føre til, at denne klausul skal fortolkes efter sagsøgerens ønsker for at undgå, at den bliver retsstridig.

Jeg foreslår Dem derfor at kende for ret, at gennemgangen af det forelagte spørgsmål intet har frembragt, som kan rejse tvivl om gyldigheden af artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1608/74 fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber af 26. juni 1974.